

Jørgen Svendsen skriver hver måned om pension her på pengesiderne i Business lørdag.

dine penge ekspert

Jørgen Svendsen
Uddannet aktuar.
Partner i Sejer & Svendsen
Pensionsrådgivning.
www.sspr.dk

Sådan gik året. Finansmarkederne driller, regeringen strammer endnu engang skatteskruen, og konkurrencen om firmapensionskunderne er for alvor spidset til.

2011 blev et udfordrende år for pensionssektoren

Stramning af pensionsbeskatningen:

Regeringen har varslet tre nye skatteændringer på din pension fra indkomståret 2012. Du skal indkomstbeskattes af prisen på din sundhedsforsikring, som hidtil har været fritholdt for skat, afkastbeskatningen stiger i en overgangsperiode til 15,3 procent, og endelig indføres der et skærpet loft på indbetalingen til ratepension, som nu reduceres til 50.000 kr. årligt. Indbetales der mere til pensionsopsparing, har du dog mulighed for at indbetale det overskydende på en livrente.

Skærpet myndighedsovervågning:

Pensionssektoren er de seneste år på linje med bankerne blevet mødt med en strøm af skærpede myndighedskrav og overvågning. Det er krav til bestyrelse og ledelsens kompetencer, dybdegående rapportering om konkurrisiko og mere nøjagtig risikostyring og ikke mindst større krav til solvensmargin.

Og 2011 blev også året, hvor pensionselskaberne leverede den fulde åbenhed på omkostninger til kunderne, og Finanstilsynets provisionsforbud omfattende pensionsmæglerne blev fuldt implementeret.

Hård konkurrence på firmapensioner

2011 vil blive husket som et år, hvor konkurrence på firmapensionsmarkedet spidse yderligere til. Mange firmapensionsaftaler har været i udbud, og alle steder har det ført til, at kunderne har opnået massive rabatter. Det er ikke ualmindeligt, at et udbud fører til, at omkostninger og prisen for forsikringerne falder med 30 procent. De prisniveauer, som pensionselskaberne tilbyder i 2011, er på et konkurrenceniveau, som utvivlsomt vil føre til en konsolideringsbølge i sektoren i de kommende år.

De små har det sværest

De mest udsatte er altid de mindre pensionselskaber, som skal levere det samme til myndighederne m.v. og der er færre kunder til at betale for regningen. De mindre selskaber halser efter på levering af myndighedskrav og på produktfleksibilitet og nye teknologiske service- og informationsløsninger.

Ses på de klassiske konkurrenceparametre som omkostnings- og afkastnøgletal og pensionselskabernes serviceniveauer, er det en udmærket tommelfingerregel, at der minimum skal være 100.000 aktive pensionskunder for at sikre rentabilitet og kvalitet. Af de godt 40 pensionselskaber og firmapensionskasser er der imidlertid kun 10-15 pensionselskaber som har styrken – og dermed forretningsmæssige muligheder for at drive en robust pensionsforretning.

Der er flere oplagte konstellationer

I den kommercielle pensionssektor hører Top, AP, Alm. Brand og Skandia Pension til de små pensionselskaber – mens SEB, Nordea, Danica og PFA Pension har en markedsandel på omkring 80 procent.

Top Pension har mistet mange pensions-

AP Pension har en flot vækst i mæglermarkedet – særligt via AON Private. Selskabet er ligesom PFA et »kundejet« pensionsselskab, og PFA er derfor et naturligt konsolideringsmatch, mener pensionseksperter. Foto: Torben Åndahl

Aktuelle renter og afkast på pension, i pct.

	Danica	Nordea	PFA	SEB
Kontorente	2,3	2,5	3,5	3,5
Afkast i livscyklus, 6/12	-2,0	-1,9	-	-

Bemærkning:

Danica og Nordea reducerede kontorenterne i løbet af 2011.

PFA's kontorenter er vist uden kundekapital afkastet.

PFA og SEB viser fortsat ikke aktuelle afkast på markedsrente.

kunder i 2011. Hovedsagelig på mæglerens side, hvor Finanstilsynets overgangsregler har været flittigt anvendt til flytning af de små firmapensionsaftaler. Et skifte som har kunnet udløse fuld mæglerprovision ved et leverandørskifte.

Top har ellers traditionelt stået stærkt på de små og mellemstore firmapensionsaftaler, hvor de som de eneste kan tilbyde virksomhederne både pensionsaftaler og skadesforsikringer.

Top er et af de sidste skadesforsikringsforsikringselskaber, som har bevaret pensionsforretningen i koncernen. Med de ugunstige rentabilitetsudsigter på pensionsforretningen er et salg af pensionsdelen blevet aktualiseret.

AP Pension har flot vækst i mæglermarkedet – særligt via AON Private – men AP har også mistet administrationen af nogle store arbejdsmarkedspensioner. På antal kunder repræsenterer de tre arbejdsmarkedspensi-

onsselskaber flere pensionskunder, end der er ialt i AP Pension.

Fremadrettet vil der være færre pensionskunder i AP til at dele driftsopgaverne på, og det vil medføre højere administrationsomkostninger for de resterende.

AP Pension kom endvidere i foråret i Finanstilsynets søgelys og indkasserede to konkrete påbud. Et eksempel på, at de små pensionselskaber får stadigt sværere ved at følge myndighedernes overvågningskrav.

AP Pension er ligesom PFA et »kundejet« pensionsselskab – og PFA er derfor et naturligt konsolideringsmatch. PFA's volumen vil kunne sikre større konkurrencestyrke til AP's pensionskunder.

Alm. Brand har på linje med de øvrige danske banker haft store økonomiske udfordringer i 2011. Presset på koncernen kan føre til frasalg af pensionsforretningen og sikre mere fokus på skadesforsikringsområdet. Alm.

Brand Pension har hovedsagelig privatkunder og meget små firmakunder.

Skandia Pension er globalt et meget stort pensionsselskab, men lokalt er Skandia et af de mindste pensionsselskaber. Skandia har brug for kraftig vækst for at sikre forretningsgrundlaget og en konsolidering med Alm. Brand Pension vil være en mulighed. Skandia har primært små og mellemstore firmapensionskunder og administrerer allerede en lignende pensionsbestand overtaget fra Kgl. Brand.

Status for kundernes forrentning i 2011

Finansmarkederne har været hårde ved aktiekurserne – mens obligationskurserne har klaret det godt med de faldende renteniveauer. Men det er en bitter cocktail for pensionssektoren, for det presser økonomien og øger de garanterede pensionsforpligtelser. Usikkerheden kulminerede 1. december, da det tyske renteniveau historisk hoppede over det danske.

Finanstilsynet er i hast kommet sektoren til undsætning og har tilbudt et formildende hensættelsesprincip – som stabiliserer renteniveauet – og det pynter så direkte på pensionssektorens solvensgrad.

De økonomiske udfordringer fik i 2011 Danica, Skandia og Top Pension i kursværn med et tab på omkring tre procent.

Var Finanstilsynet ikke kommet til undsætning, ville kurstabene vokse yderligere, og flere pensionsselskaber ville få samme udfordringer.

De fleste pensionskunder med traditionel opsparing vil dog alligevel komme i mål med omkring tre procent i rente, mens kunder med de mere moderne markedsrenteprodukter i bedste fald kommer i mål med nul procent. I grafikken ses de aktuelle kunderenter fra et udvalg af pensionsselskaber.

Pas på medarbejdernes pensionsaftaler

Der er opsparet milliarder på medarbejdernes pensionskonti, og det vælter ind med indbetalinger hver måned. På firmapensionsmarkedet er ansvaret for optimering af medarbejdernes pensionsaftaler oftest placeret i HR-afdelingen.

På samme måde som Finanstilsynet stiller øgede kompetencekrav til pensionskassernes bestyrelser, vil jeg anbefale, at HR-afdelingen i større omfang inddrager virksomhedens CFO i revideringen af medarbejdernes pensionsaftaler.

Pensionselskabernes prisstrukturer og omkostninger er blevet nemmere at gennemskue, men jeg kan konstatere gennem årets virksomhedsbesøg, at pensionsstoffet fortsat er alt for svært at gennemskue for de ansvarlige.

HR-afdelingerne vælger i nogle tilfælde at trække på en pensionsmægler, men også her er det vigtigt at involvere CFOens regnemaskine, så mægleraftalen ikke udvikler sig til et fordyrende mellemled. ■